

едиција

цепни
а
на
гр
е
ш

уредник
Ален Бешић

НЕБОЈША ВАСОВИЋ

нека, хвала

НОЋНИ РАЗГОВОРИ У ТОРОНТУ

Скоро сваке ноћи ме с посла зове
један занимљив и образован Србин
који тренутно ради као ноћни чувар
да мало ћаскамо на ове и оне теме,
а он да на послу убије време.

Ја му понекад читам стихове
неке моје недовршене песме.
Он каже: „Ко је то написао?“,
ја кажем: Хенрик Норбрант,
а он каже: „Добар је тај Хенрик.“

После му читам неке моје
кратке белешке, а он ме пита:
„Ко је сад то?“, ја кажем:
Душко Радовић, он каже:
„Добар је тај Душко.“

Шта ми друго преостаје него да се
сложим с његовом оценом
до неке следеће прилике кад ћу му
читати Вијона и Хелдерлина.
Добро је имати пријатеља.

ДЕТРОИТ У ГОДИНИ НОВЧАНОГ КРАХА

Само мало ван градског центра изађи
и већ си у опасној зони
међу напуштеним кућама
чији су власници отишли нетрагом
остављајући своје домове
Паучини и „Федералној резерви“

Само мало крени ка периферији
и шансе су велике
заиста велике
да те пиштољем заскоче Талибани
који од јутрос нису ништа ушмркали
па им нервоза расте из трена у трен

А ако будеш те среће да их мимоиђеш
обрати пажњу на којоте и дивље псе
који слободно харају напуштеним
квартовима
гладни и песнички расположени
откада више нема људи

Они су дошли по нешто што им је
одузето пре много година
(кад су цветале липе)
зато на време склањај се
да не би постао део приче
ти симпатични борхесовче

MALAMATINA

Да свако место је пакао
што ово место не чини
мање пакленим
рецина *Malamatina*
бледа сенка оног укуса из
Грчке у којој сам некада био
чак не ни сирће јер би се
приметило да то није то
пре нека врста подврсте
ужитка који се одлаже
док се не успостави Нови
Свјетски Напрстак и вино
коначно буде забрањено

Да свака епоха је пакао
понекад мали паклић
као паклица цигарета
коју си ми једном давно
ставила у џеп елегантно
као кад змија лизне лист
ил цигла легне на циглу
у зиду оног храма
у којем ће наредних наредних

хиљаду година
одјекивати иста музика
што уздиже у небо и у још
понешто

НОВИ НАРАШТАЈ

Бог вам помогао (пикавци на плажи)
не вреди сада жестити се
као Жестимир неки стари
јер ови млади ће све то преузети
конфисковати апциговати
одбацити свако сећање
на тренутке испод тополе
у којима зачели су се не само
генијални-они
већ су и неки други минули
јер од почетка је мала ћелија
давила своје сестрице
развијајући своје таленте
с оне стране плаценте
о чему данас нешто размишљам
док ходам ка улазу главне библиотеке
чији су фондови већ испражњени
због младих који долазе
швајцарским возом прве класе

ЛАМПЕ ОД ХИМАЛАЈСКЕ СОЛИ

Стигла је још једна сурова зима
и у граду су се појавиле
лампе од хималајске соли:
неправилне кугле боје окера
што скривају малу сијалицу која их
озрачује и чини тајанственим.
И, заиста, гледати у такву лампу значи
отпутовати некуда далеко, непланирано.
О мала лампо што гориш у бојама меда,
добро си се сетила светлости!
А и ви трговци, ово вам је најбоље
што сте нам до сада понудили
и то по цени којој се не може приговорити.

КАНАЂАНИН, ПОРЕКЛОМ СРБИН, ПЛАНИРА ПУТ

„Видиш, чуо сам да ће
снегови Килиманџара
ускоро да се *претопе*,
утопе,
како се каже?

Извини,
да се отопе.

Сад је прилика
да то снимим
или никад,
знаш и сам,
једном се живи
па после ко зна кад.“

Снегови Килиманџара,
помислио сам,
то би требало снимити једном
и више никада,

ако и тада...

КАЛИФОРНИЈСКА ПРИЧА

Пријатељица фотограф ме је
из Сан Франциска довела у Big Sur
у меморијални дом Хенрија Милера
(предивна кућа у шуми)

И док је она около фотографисала
ја сам са кустосом Џеријем Камстром
једним од првих писаца
о путевима марихуане

Пио кафу пушио свету траву
ћаскао са ретким посетиоцима
овог здања
крцатог Милеровом лектиром

Одједном долази тамјанисани Шпанац
средњих година
буржуј који шири мирис новца
на сто метара

Са њим млада Шпањолка
чудо природе
одузима дах и ум
и много штошта

Неко време су се врзали по
Милеровој библиотеци
а потом нечујно отишли
као што су и дошли

Одсуство младе жене
осети се у ваздуху
као туга
као крај света

Џери и ја запалисмо џоинт
али марихуана више није била иста
само је ваздух био некако свеж
ваљда због шуме

УЗМИ СВЕ, КОЛИКО ХОЋЕШ

Овде је недавно умро мој пријатељ,
канадски Србин, његова жена сад има

муке коме да подели књиге
јер нико не чита, каже:
„Узми све, колико хоћеш.“

Тако сам био на гробљу писане речи,
додиривао смрт.

А у једној књизи, овакав двостих:

„Тако се ствари збивају: увек и вавек
Цветови шљива на мртве падају...“
(В. Х. Одн)

Не буди лењ, него се јави.
(Н. В.)

ПРАВОСЛАВНО ГРОБЉЕ (ТОРОНТО)

Тамо нисам ни знао за шери, а овде сам се навикао на *Oloroso seco*.
Од када ми је умрла жена, често сам на овом нашем гробљу, крстови покривени снегом, некако туђи.

Милица је хтела да је сахраним у Нишу, али нисам имао новца за то. Била би љута на мене да зна да сам је овде сахранио, деца су нам у Шведској, ко ће је обилазити када ја умрем? Нико.

Можда зато и пијем, мада сам пио и пре њене смрти, а понекад ми се чини – пре него што сам се и родио.

А Ви? („...“). Ако, ако, ваља се, само полако, снег је баш нападао.

||

РИТУАЛИ

1.

Овде се ништа није мењало
већ 1000 година

пријатни
приватни болови
првобитни

испод змијиног пазуха састају се
конференцију држе

2.

Брзо ће проћи лето
зима ће узјахати крошње
мртва мачка ће опет
спавати са мртвим мишем
лудак ће пасти са столице
гром ударити у коприве
у напуштеној кући
најежиће се воштанице

лобању ћеш украшавати драгим
камењем пажљиво
да се не посечеш

3.

„Земља се променила“,
каже космонаут који
се управо вратио
из космоса
видевши је из даљине
као што би је видео
после осам вискија
и овде: у крчми
или испод багрема
којег нема још од оног рата
у којем страдале су звезде
што се гнезде
и оно ситно цвеће
са осмехом Буде

КАНАДСКЕ РАЗГЛЕДНИЦЕ

1.

Ви тамо мислите
да је боље живети овде
а ми одавде желимо
да се вратимо тамо

И добро је што је тако
иначе бисмо сви сањали исто
а то би био још гори пакао
него живети заједно

2.

Лудак иде низ улицу,
дере се на невидљивог неког
највише што може

Млатара рукама
као да весла ка „Рту Добре Наде“
и ни за трен не посустаје

Помислих:
никада нећу бити као он
јер ја волим и да се одморим

3.

Офарбао је косу у зелено
и парадирао улицом,
више се није могло постићи
у овом свету у којем
људи су махом црнокоси,
смеђи или плави.
У дану кад није било дуге
дао је допринос дугином спектру.

4.

Давеж у облику жене
застаје поред ограда ресторана
у којем седим и читам
књигу на *чудном језику*

Почиње да ме убада
речима-пинцетама
за исисавање долара

Правим се да је не примећујем
а она љутито каже:
„Go home!“

Каже ми оно што Канада мисли
али од превелике толеранције
не уме да саопшти

5.

Кучиште огромно скочило је
на малог јорк-теријера
у паркићу поред синагоге
и сва се лица украсише
крвавим капљицама

У знак подршке нашим трупима
у Авганистану
које ћемо финансирати
до коначне победе
над слепим мишем

* * *

То су били дани –
сунце као златни прстен
госта у кафани.

*

Најлепше године свога живота
провео као ложач на броду,
одржавао ватру, на води.

*

„Интерес душу губи“,
губитак је љуби.

*

„Лепа реч, гвоздена
врата отвара.“
Дрвена врата
отвара само тишина.

*

Женске најлонке на жици
као мала звона
у недовршеној катедрали космоса

*

Свако би да продужи свој живот:
кроз децу или кроз руже
засађене у врту.
Штета за руже.

*

Онај што воли себе
не излази из собе
а зрно мака га зове

*

У музеју: посматрам велику
колону војника
који никако да се покрену
јер су од керамике

*

Овде је некада био храм,
а сада су ту коприве:
„Оно што јесте“.

*

Затурене мрве испод нашег стола
могле би бити пирамиде
у славу скромних богова

*

Бочице са узорцима крви
уредно поређане
једна до друге

*

На челу са новим шефом
мрављих послова
мрави улазе у канцеларије

*

Свако је само број
а нико се не сећа
свог броја

*

Догорело до нокта
онима који су имали нокте.
Поплавило до куће
онима који су имали кућу.

*

Негде далеко, неко планира
да се усаврши у злу.
Млад, снажан, леп,
пред њим је живот.

*

„Рембо, Артур,
36 година, трговац,
рођен у Шарлвилу, у пролазу.“

*

Живот је прекратак
да бисмо научили
било који језик

Човек се само поштапа речима
као што се око поштапа
птицама које се селе на југ

*

Старац сам, без породице.
Нема ко да ми дода
ни чашу воде.
Али, ја пијем вино и не жалим се.

НОВИ ЗАВЕТ

Само овце знају – онако беле и мекане
шта је то што их мучи
ако их уопште мучи
оне о томе ћуте

јер немају језика осим два три
мекетава вокала
а онај који ће их клати
наизуст зна и Дантеа и Шекспира

БРДО

Не знам да ли сањам
али нисам ни будан
тек седим сам на врху брда
а испод у долини видим
људи скупљају неке сјајне каменчиће
могли би бити златни

а онда чујем глас који ми каже
да на том брду нико није уснуо
од када је ту откривено злато
које мора да се непрекидно скупља
у џепове кецеље корпе
иако нико не зна докле ни зашто

НЕСАНИЦА

Тек што сам пао у сан
кад зачух одозго
са горњег спрата
нешто као звук металног
кликера

хитнутог у правцу
нечег или некога
кога можда није ни било
нити ће га икад бити

(Свеједно –
ценим покушај)

QUEEN'S PARK

Свакога дана срећем у парку
човека коме је живот
оставио још једино то

да храни веверице

Једном смо као разговарали
и он је говорио само о њима:
„лепотицама“

Тиме је све било речено
и од тада се не јављамо
један другоме

ОВДЕ

Овде нема ни Цигана
ни свадби
ни кума да наврати
нема ни возова који
долазе из даљине
ни гастарбајтера
који се враћају кући
нема ни куће
ни тањира на столу
ни оног који би могао
бити сâм за столом
јер сâм је одувек био
тако да се навикао на то

ТОРОНТО, 3 САТА УЈУТРО

Да сам у затвору
неко би покушао да ме
бар куцкањем по цевима
дозове
неко ко ме разуме
из даљине
јер је у кожи
попут моје

Овако
затворен у кожу
која ме не разуме
покушавам да куцкањем дозовем
мрвог Винетуа
мрвог чика Симу
и друге јунаке
мога детињства
који се ме одушевили
снагом својих мишића

ШТА ЋЕ РЕЋИ...

Шта ће рећи свет
ако сазна да смо полугладни
да нисмо водили љубав већ
сто година

Могли би нас још и оговарати
а ми то нисмо заслужили

Ми смо заслужили да нам анђели
пруже руку
макар на трен

Макар пре и после тога
морали да перемо руке
као сав поштен свет

ВЕНЕЦИЈА

Био сам у једном од оних бродића
којима се људи превозе
са једне стране Венеције на другу,
и тада сам је видео:
префињено лице,
коврцава риђа коса,
седела је наспрам мене и гледала
ко зна куда,
на њеној доњој усни беше ожилјак
црвен и загонетан (путовао је и он)
заједно са сликом града
кроз који сам само пролазио,
баш као и она ношена таласима.
Има томе већ преко тридесет година.

СУСПРЕТ

Срео сам је у Сао Луису (Марањао)
дошла је из суседног места
лепа и збуњена

(сада сељанчица а некад богиња)

да у граду посети гинеколога
а ја се понудих да је по највећој
врућини пратим до одредишта

Када смо стигли у градску болницу
угледах највећи могући ред
будућих мајки
па спонтано узвикнух:

„Живео Бразил!“

А труднице ме погледаше
као да не знам шта говорим
и биле су у праву да не знам
јер то су биле само речи –

само мој Бразил

СВЕТЛОСТ ЈЕ РЕКЛА

Светлост је рекла „довиђења“
нама станарима
ове галаксије,
од нашег мрака –
нема космичке вајде.

Зар је могуће да прекопута
нема никог: само
простор отворен
као кутија с накитом
украденим давно?

Одлазак на Карибе,
одлазак на Карибе,
баш звучи карипски.
На пропелеру авиона
хвата се паучина.

Моја ћерка није се ни родила
а већ је бескућница.

ТОМБОЛА

Прочула се у нашој улици
некако баш усред зиме
фраза „Томбола неж“
погрешан изговор познате песме
Салваторе Адама *Tombe la niege*
и ја сам тада под утицајем
непознатог језика
замишљао како негде
у далеком свету
постоји велика томбола
на којој главни добитак је „неж“

ИБАР

Најпре „код водомера“
препливам Ибар
а потом уз обалу хватам зјале

Ту и тамо кибицујем
женски бикини
ако га има

Клип кукуруза откинем
па га на тиху ватру ставим
нека пуцкета

Онда наиђу „моји“
почиње мали фудбал
у песку до колена

Не могу да се сетим
да ли сам икада био
у тиму који добија

ВУНОВЛАЧАРА

Недалеко од куће у којој сам
одрастао
постајала је вуновлачара
као нека атомска централа
поред које нико никада
није застајао

Огромни тешки ваљци
растављали су комаде вуне
на мале праменове
који би потом узлетали
сваки за себе
као голубови који уче да лете

Често сам на улици стајао
и гледао те васкрсне радње
не знајући да гледам
тренутак истине
од које нико никада
користи имао није

ЦАВТАТ

Има већ пола века:
са оцем у Цавтату
ја тринаест година
а он ихаха

Вечерамо у ресторану
преко пута нашег стола
седи један пар
говоре немачки

Она млада и прелепа
а он длакав стар
па опет она га заводи
на бркове му седа

Патио сам презнојавао се
гледајући то
а оца нисам смео да питам
у чему је ствар?

ЛЕТО У ПРОВИНЦИЈИ

Једном сам тражио свог школског
друга да мало глуваримо
(имао сам можда десет година)
уђох у двориште једне куће
за коју сам веровао да је његова

А на моје велико изненађење
видех у двориштву
тада најлепшу лепотицу Краљева
како чешка по леђима центарфора
фудбалског тима „Слога“

Тада ми је то било чудно
и необјашњиво
тек после сам сазнао колико
зарађују фудбалери
и локалне плавуше

Много више од осталих
честитих грађана који би се
после партијског састанка
хладили дневним новинама
растерујући муве

ПРЕДЕО

Кућице на сунцу
једна до друге
и међу њима
она најмања

у којој си се родио ти
а могао је и неко други
јер ништа лакше него родити се
у сиротињској кући

СТРАШИЛО

Био сам клинац
кад ме је баба повела у посету
својој пријатељици
(„да будеш добар“ – рекла је)

На излазу из града
једна жена нас је сачекала
а онда повела путем поред огромног
поља сунцокрета

Упитах: „а шта је оно у средини
са рукама раширеним и шеширом на глави?“
„то је страшило – рекоше –
ако не будеш добар, оно ће доћи по тебе“

Нисам баш био добар тог дана
а ни потоњих година
а ево до дана дашњег оно страшило
још увек није дошло по мене

Јер да је само покушало изгубило би
и онај сунчани дан
и онај шешир
и оно сунцокретово поље

А ухватило би само мене

ДОГАЂАЈ ВЕКА

Година је 1965-6 („ту негде“)
у градском парку у Краљеви
после школе седимо нас тројица другара
и чекамо да почне („догађај века“)

Наш друг чији је отац фотограф
докопао се часописа са сликама
голих лепотица
(наравно из иностранства)

И коначно пред нашим очима
нешто што нисмо ни сањали
обнажене „дођи-дођи“
у разним положајима

Између ногу тајанствени хијероглифи
а око њих жбунићи
(тада се жене нису бријале
јер су имале преча посла)

Груди ових и оних облика
брадавице од шумских јагода
кукови што дозивају
од једног до другог канабета

Једна од жена је црнкиња
значи има и оних које нису беле
а исто тако су лепе
да ми је знати где живе и када возови полазе?

Помислих: ко има овај часопис
тај је цар царева
већи од свих византијских
већи и од Тита

Било нас је тројица величанствених
а само један је био власник
златног албума
који се листа златним прстима

ПОХВАЛА ПОЛИГАМИЈИ

Дечак који је тек проходао
ослободио се руке своје мајке
спазио је неколико голубова
и пружа руке ка њима
спотичући се

А голубови му измичу тек толико
да растојање остаје увек исто
дечак пружа руку час према једном
час према другом голубу
понесен еротском игром избора

Али појављује се увек још један голуб
подједнако неухватљив
читава мало јато које хода испред њега
док он први и последњи пут живи
у рају: у полигамији

V

ЦЕНТАР

Поново ћемо бити центар,
странци су почели да „улажу“,
капитал пристиже свакодневно.
Странци купују зграду по зграду,
плац по плац, трг по трг.
Купују реке, језера, планине,
купују животиње и биљке,
купују ваздух и земљу, ватру и воду,
са црвима и свим реквизитима обнове
који уз то иду. Бићемо центар, епитаф.

ПОРУКА

Мождани испирачи
сисачи туђе енерије
мртва пувала банкарства
и педофилије
рогоње што седите на златним
клозетским шољама
(док исцртавате мапе
нових држава)
инжењери људских душа
у нуклеарним подрумима
(у којима црне рупе глуме сијалице
док са планетом играте мице)
хуманоиди са главама од сунђера
и ножицама од стакла
све вам опраштам
јер за боље не знам

КОШУЉА

Фајтајући кошуљу
с три прста
којима се некад
крстио мој деда

њена пегла клизи
низ рукав бели
кошуље од лана
коју је пре овог

литургијског трена
носило неколико
генерација хајдука
и Европљана

ОСНОВНА ШКОЛА

Језик је чујем
гњецав
скоро течан
(„можда“, „јавићу ти“,
„нисам сигуран“)
могао би скоро
да се захвати
оним полузарђалим
лончетом плаве боје
из којег у основној
школи смо пили
млеко
у паузи између два
рата
то смо звали „пауза“

ТЕШКА ВРЕМЕНА

Мала векна хлеба
спавала са свима
чак и наплаћивала

НАЦИОНАЛНИ ПРОГРАМ

На границама нове државе
пустићемо стидне длачице

РАТ И МИР

Број оних који само ове године
нису могли да се роде у миру
надмашује број жртава

трогодишњег рата
који смо водили
ради овог мира

у којем се умире далеко брже
и финије
пуким избором слободне грађанске воље

ТРЕНУТАК

Постоји само тренутак
у којем јеси или ниси
све друго (историја, мит, религија)
само је шверцовање локалним возовима
у којима мајке своје дојке ваде
кад њима одговара – а ти мораш сисат'

ЉУБАВНА

У старим телефонским слушалицама
остале су твоје речи
као седименти на дну мора

Али ја их тражити нећу
нека остане нешто
и за Кустоа*

* Jacques Cousteau (Жак Кусто), познати истраживач мора.

ДЕМОН

Кад будем на самрти
надвиће се над мојом главом
њено демонско лице

What do you do for living?
упитаће ме демон очекујући
брз и прецизан одговор

Најкраће и најпрецизније
што могу кажем: умирем
(шта друго?)

А она ме гледа тако да од њеног
погледа околна брда дрхте
и не дају ми да умрем

ПРЕДОСЕЋАМ

Предосећам
иза мене неће остати ништа
на радост оних
иза којих ће остати
још мање
можда доконо имање
да крцкају га
неписмени синови

Можда ћу умрети на тераси
на којој царују голубови
којима сам корисни идиот
хранитељ стари

Можда ће ме смрт затећи
у фризерском салону
подшишаног допола
иако сам наручио
једноставну фризуру
и без украса

А можда најпросто умрем
у овој соби у којој
не постоји глад
танко сечем хлеб
кроз кришку гледам: Цариград

ТРАДИЦИЈА ЈЕ ОНО ШТО ИЗАБЕРЕМО

Никада нисам себе видео као
српског песника
једно време сам хтео да будем
песник „Ју Кеја“
али деда ми није био ни банкар
ни педофил из ере Черчила

Потом се одлучих за нешто скромније
да будем песник Свазиленда
а то што ме нема у антологијама
свазилендске лирике
може да значи да својим песничким
изразом још нисам имао прилике

Или да поглавица Свазиленда
има неке посебне односе
са банкарима из „Ју Кеја“
који му (оправши руке од вазелина)
шаљу прецизна упутства
о сорти мога генома

Који сам ја одавно закопао
под једно брдо где не долази нико
имам и једног човека који *то* свакога дана
залива и негује
гледајући да не проклија ништа
што би ме открило

ВЕЛИКИ ЈЕЗИЦИ

У великим земљама људи студирају
велике језике
и нико није луд
да се посвети неком малом језику
па да скапава на улици
као ником потребни стручњак

А ако неко то и чини
онда је већ у владином програму
или као будући ћата по посланствима
или као шпијунчић више
или ниже класе
(увек се може напредовати)

На другој страни ове аркадије
хиљаде песника на малим језицима
маштају да буду преведени
да допру до међународне публике

Неки од њих (они који имају среће)
то и доживе од понеког
шпијуна треће класе
а преводиоца тридесет и треће

А када угледају своје штиво на
великом језику
осећају како им расту крила
како из тела врапца који су били до јуче
улазе у тело орла који одједном
слободно лети изнад крвавих падина Империје

ОБЕЋАНА ЗЕМЉА

Данима зовем мог пријатеља
али он се не јавља
данима зовем а нисам порезник
нити службеник банке
који би да му око врата намакне ласо
којим су некада ловили бизоне

Данима зовем мог пријатеља
али без успеха (па мислим)
овим нејављањем он је бацио
довољну информацију на моју душу
неинформисану
попут душе бизона

Из оних старих времена
када су лета била дуга
а освајачи од тела растављали
индијанске главе
стварали предуслове за насељавање
једне више расе која сада досађује се

ФЕМИНИСТКИЊА

Видео сам слику те песникиње
славне феминисткиње
имала је фацу Далај Ламе
(„обријан до главе“)

Кажу да је светска жена
са искуством седам језика
и рада у седам установа
које су будућност човечанства

Њени стихови – пуко лапрдање
а ла Роза Луксембург
слатка полумисао
што мирише на крв

Веровала је у комунизам
али само за сестре
браћа беху већ отписана
бачена на ђубриште историје

Заједно са њеним дедом и прадедом
заједно са њена три бивша мужа
33 апсолвирана швалера
и неколико нерођених синова

Њена телесна ружноћа најзад је
постала светски привлачна
јер иза ње је била мисија
а иза мисије мистрија

Оних из клуба Голдмана Закса
и оних од куће Ротшилда
у чијим домовима жена никада није глава
што она наравно није знала

ИМА ВЕЋ НЕКО ВРЕМЕ

Има већ неко време како се
Друг Мао сунча
поред свог базена
на лежаљци боје жада

Послуга нечујно прилази и
још нечујније одлази
пошто је на сточић принела
одабрана јела и пића

Друг Мао се сунча али
не улази у базен да плива
нити се икоме обраћа
не тражи нову салвету
нити захтева да се помери сунцобран

Већ недељу дана Друг Мао се сунча
а сунча се толико дуго јер
је мртав
то наравно сви виде
али нико никоме не сме да каже

Вода базена светлуца
као прстен од драгог камена
овај месец биће упамћен
по великим врућинама

САСТАНАК ГРУПЕ Г20 У ТОРОНТУ („Сине, не бој се, неће ти чика ништа“)

Као што сте већ приметили
између нас и вас
(у самом срцу града)
подигнут је бетонски зид
за сваки случај
ускоро ће почети Г20
састанак белосветских лидера
највишег нивоа
први пут у нашој земљи
невиђена почаст
стога ништа неће бити препуштено
случају
ако дође до нереда
одговорићемо палицама сузавцима
гуменим и осталим мецима
као и звучницима од 96 децибела
од којих би и глув оглувео
ту ће бити и специјалци са коњима
а хеликоптери ће прелетати
са обученим снајперистима

и свим расположивим камерама
ово је слободна земља
свако има право да демонстрира
али ми вам обећавамо да нећемо
седети скрштених руку
учинићемо све да упознате
јачину конца у позоришту лутака

АНТИ-СУСРЕТ У ТОРОНТУ

(пре више година)

Имам шта и да видим док ходам низ
улицу Спадајна: из повелике лимузине
у пратњи свог шофера-шварценегера
до зуба налицкани амбасадор државе Србије
(а некада мој колега из „Књижевне речи“)

Душан Батаковић
улази у једну књижару
уживајући у својој космичкој појави

Гледајући да се са што мање трења
и „очног виђења“
мимоиђем са војводом
шмугнух у прву попречну улицу
проклињући самога себе што нисам
побегао некуда где амбасадори
не смеју ни да кроче

Рецимо: у џунгле Јужне Африке
где лептирасто-машнасти ликови
само су лакши доручак

за бубе професионалце
крилате змије
и бодљикаве свиње

ПИСМО СИНУ

Такво је време било
не вреди да ти причам
ни бунар не држи воду
после земљотреса
али живи се – то је навика

Био је рат више не знам ни који
меци су стизали један за другим
ни кафу на миру да попијеш
а камоли шта друго
а ти био беба

Ми све бринули да те
бука не пробуди
био си нервозан
а сисао само
кад се теби ћефне

Знао сам још тада
да ћеш бити себичњак
геније племена
зато се јако радујем
твоме писму из Француске

Где ли си само нашао
ту богату курву
пардон милионерку
да те гледа и негује
а можда и богатство да ти преда

Ако је ико то заслужио
онда си ти
кад се само сетим какав си био
кад си био беба
не повратило се

Воли те твој тата

ВОЂА-ИЗБАВИТЕЉ

Треба нам један да нас поведе
тамо где нисмо били
јер ако ми њега поведемо
он ће се први заглавити
у кориту историје
у којем нема те свиње која газила није
мислећи да хода ка пролећу
јер то је оно што пада на памет
после дуге зиме
а свињски папак не знајући да
осим онога што се понавља
ничег другог и нема
преврнуо је корито
и све се пролило у земљу
нашу једину наду
док је „во времја оно“
још било радова у пољу

МЕД

Једном недељно одлази
у редакцију познатог часописа
с теглом меда у торби
за главног уредника

Само да му објаве
оних неколико песама
што их је предао још
пре три месеца

У међувремену
уредникова жена
а с њом и деца
већ су се навикли на „онај мед“

Што ће штампање песама
одложити до месеца Лимбурга
када се шишају мајмуни
у берберници Чарлса Дарвина

КОКИН АМАНЕТ

Једва сам снела
и ово једно јаје
а ви се жалите
што их није било више
па да их фарбате
али децо моја
извините на изразу
(јер не цитирам из „Писма“)
чиним све што могу
у овом животу кокошке
којој није остављен
простор за говор
а и ово мало простора
у кокошарнику
ствара ми утисак
да смо сви у чабру
јер простора је све мање
од када коке из Кеније
бивају посебно мажене
чак финансијски помагане
од стране лисичије управе

ОЧИ ОТВОРЕНЕ

Да отварам очи коме
очи отворене
више нико и не спава
сви ће доћи на Запад
тако је писано у Пра-Старом-Завету
који још није ископан
јер копање је у току

А Исток – не питајте
Исток ће потонути у море
тако је суђено
море ће бити црвено
а некад су певали романсе

Али такав је процес
тако је писано
и тако мора да буде
јер се не могу „гурати
клипови у точкове историје“

Како је говорио Маршал
док је на „Бријунима“
гладио жирафе

те гастарбајтере дугих вратова –
гурмане у сенци акација*
тих вечних пењачица

* *акација*, једна од биљака којом се хране жирафе.

ПОВРАТАК РАТНИКА

У конкретним тренуцима
ратник увек има
нешто конкретно
макар на леђима
то се не дира
јер није *то* рана
већ оно што се не види
јер иза леђа је брод којим се
вратио кући
а ништа није препознао
ни врт обрастао меснатим лишћем
ни жену која поред грамофона
слуша музику оних који су
колико јуче
пуцали на њега
пуцали и те како
а сад га њихова музика
хвата са свих страна
као хоботница
која би да игра баш с њим

МУСКАТ У ТОРОНТУ

Бело вино: *Muscat Ottonel*
тамо га не бих ни приметио
а овде је течно злато
макар га сâм пио

Јер такав је живот лола-сапутник
сапун што између руку севне
као сећање на острво оно
где рибе хватасмо руком

А руке нам беху у сну
у који се улази нечујно
јер сањају и други
нешто друго

VIII

ШТА ЈОШ?

Чеслав Милош је нобеловац
(љубитељи књиге не читају Милоша)
Милош је пореклом Пољак
(Пољаци не читају Милоша)
Милош је живео у Америци
(Американци не читају Милоша)
Милош је познавао Папу лично
и био ватрени католик
(католици не читају Милоша)
Милош је мрзео комунизам
(антикомунисти не читају Милоша)
Милош је у Берклију предавао поезију
(студенти не читају Милоша)
Милош је доживео позну старост
(старци не читају Милоша)
Милош је умро 2004. у 93. години
и сахрањен је као славни писац
(нико од присутних на тој сахрани
данас не чита Милоша)
Шта Милош треба још да уради
да би људи читали Милоша?

НИЗВОДНА ПОСЛА

Пише ми из Београда бивши
комшија пекар
каже (у шали наравно):
од када код њега
не купујем
зарађује много више
појавили се нови клинци
па купују хлебове
не по један или два
већ на стотине

На некој пољани праве велику скулптуру
високу 10 метара
сва ће бити од хлебова
а целу ствар финансира
„НВО за развој уметности
у пасивним крајевима“

Хоће да направе и једну
кифлицу од злата
па да је сакрију у скулптуру
од хлебова
тако да народ који дође

на изложбу
види само хлебове
али не и златну кифлицу

Потом ће срушити скулптуру
а хлебове побацати у реку
народ ће гледати из даљине
дуго ће гледати
у реку

САВЕТИ СРПСКОМ ПЕСНИКУ

Немој случајно нешто из живота
твога или неког другог створа
пронађи нешто златасто
византијски неухватљиво
узмуљај у језику да нико не разуме
а прави се као да Богови говоре

А ако баш не знаш како да почнеш
узми речник САНУ-а
има ту пуно српских речи
које нико никада чуо није

Добродошле би биле сличице из природе
то увек пали и палиће:
гранчице које нико није згазио
лето које ништа није запалило

Данас се траже мале теме
(знак културе и елеганције)
зато немој о стварима што
узбуђују и сан одузимају
(сан је већ одузет)

Са свима буди фини
рукавице од танке коже
нека ти увек буду дружбенице
јер ти си онај који зна да је дошло време
за обнову лирике

Никако не помињи милионе расељених
ни оне који управо сада труцкају се
ка једној од обећаних земаља
у којима су хлебови велики као урне

Никако не помињи гладне
(нарочито не децу)
жене које чешљају канте за ђубре
ни пензионере који се вешају
у глуво доба ноћи
о таванице које само што се не сруше

Не жали за онима који су животом
платили своју песму
велике душе одавно нису у моди
оне само стварају промају
од које умиру канаринци као што си ти
зато негуј „страсну меру“ у којој нема страсти

Бродови увек некуда одлазе
нека те то не брине
ти имаш своју собицу своју цркавицу
нека пропадне цео свет
можда ће на крају баш ту где јеси бити најбоље
ево већ је јутро (сунце се увлачи у твоје стихове)

ГРАНИЦА

Није ми дато да зарадим новац
(једва за светло стоне лампе
и покоји 'лебац)
ал' ми је дато слободно време
да читам највеће мислиоце
и писце света (чаробна булумента)

Није ми дато да ме неко воли
можда покоја путница
у мраку споро-клацкајућег купеа
који застаје на граници двеју држава
док она иза завесице доводи
мене и себе до врхунца

Сада смо већ у једној другој земљи
познатој по чистоћи и музејима
у којој ни орах са гране
не би могао да падне а да га истог
тренутка не пронађу васпитана деца
или добро обучена полиција

Која управо куца на врата нашег купеа
с намером да у нашим торбама
пронађе пола кила хашиша
ил макар лобању византијског цара

КОД КУРВАМИЛЕ, НА КАНАБЕТУ

Тренутак када те курвамила прими у собу
наплати оно што ће тек доћи
а онда те остави да се скинеш и чекаш
(зурећи у чкиљаву лампу која се нагледала
на хиљаде комараца
као што си ти)
док она испира своју међуножну географију
одговарајући на још један позив у међувремену
удешавајући да нови клијент не дође пре
него што заврши са тобом
што ће је још више инспирисати
да те одради по кратком поступку
јер тако налажу токови новца
потпуно усаглашени
са путањама звезда и другим
народним обичајима

А ПОСЛЕ, ХОДНИК

Излазећи из собице задовољства
срећеш непознатог човека
у ходнику без осмеха
и избегаваш његов поглед
као што и он избегава твој
један другоме сте најбољи сведок
да овде никога није ни било
да се ништа није ни десило
још од прошлог рата
кад сте се молили заједно
за неко „боље сутра“
у црним најлонкама

НЕКА, ХВАЛА

Кад сам довршио и другу флашу
Мускат је зајахао све моје ћелије
на прескакала гонио ме
не би ли видео моју лобању у блату
а није знао да испод блата
живе многе лобање
које не пију ништа
чак ни лимунаду
и које би ме оберучке дочекале
као човека „који се каје“
нека хвала
остаћу још мало овде
док не дође пролеће

ЗАКОН ФИЗИКЕ

Недостаје ми онај заљубљујући фактор
онај амор-штакор
снагу да ми да
снагу да ми да
да не испустим тањир
или кад се будим: да поново не заспим

Мораћу под хитно да се заљубим
макар у краву макар у вола
макар у сир звани „Горгонзола“
с фактором падања пред Другим
све би било лакше (латица простором блуди)
и нико ту не луди јер то је закон физике

Којој не вреди држати придики
јер лепо је мислити о сопственој заслуди
у целој тој ствари у којој сви би лебдели
али нешто увек заустави
летење ка другој обали
где живе шизике

ПЕСНИКУ У ДАЉИНИ

Инаугурирао си се ти мени
још ћеш бити гуру
али немој мени
игуанама поспреми
оне те већ чекају
амбасадор космоса буди
заштићен Унеском
када се вода прошета песком
а ти у воду не смеш ући
да се не прехладиш

А вода је мотив стари
издрндана вуна
ладолеж оних давних дана
када те чеках иза Мотовуна
да ми се јавиш макар астрално
па да нам се бића сретну
за столом где сервира се масно
као да једемо последњи пут
љубећи се са свима
а довољно нас има

Читава антологија
никоме потребних човаца
што живели су некада
на дасци званој сунчаница
римујућ' космос и лосос као да
тако можеш постати „Boss“
у свету који није твој –
боље је бити бос
ако већ није свеједно
јер живео си већ једном

А понављати старе заносе
у ноћима беле Малвасије
када мудашце-светионик
дочарава Прволик
мени сметало не би
јер не волим „цурик“
макар се срљало дубоко
у исто оно блато од којег
настаде чова мајмунолик –
банане вечни љубавник

IX

Кубански дневник

У ПОДНЕ, ПОРЕД ГРОБЉА ПРОЛАЗЕЋИ, У ЧЕЗИ

Усијане плоче на гробовима имућних
уче нас некој другој светлости
док поред њих каска наш коњић
уморан од једног те истог
кармичког ланца (од злата)
што кочијаш га око врата носи
урезујући понекад бичем
седми печат на сапима створа

„Caballo, caballo“ само се чује
понекад отегнуто понекад жустро
док труцкамо се у правцу предграђа
где чекају ме луткице од воска
продавачице слатких додира
и наруквица од соли

* * *

Уђох у локални аутобус
за Карденас
(кардинално прашњав)
онај у који „фини људи“
не улазе
онај у којем се плаћа
кубанским песосима
клизимо путем кроз поља
са малим фармама
прозори широм отворени
друштво нам прави промаја
људи се враћају однекуд
са неке пијаце
на седиштима и на поду
заклане кокоши
чак и једно заклано прасе
преко пута мене
седе две Кубанке
њихова нага стопала
напуштају сандале
и гледају ме право у очи
можда и ја постојим
иначе би губиле време

а Кубанке то не чине
немају времена
за расипање енергије која
почиње у пределу пупка
а завршава у стопалима
где прсти су колекција клиториса
што оперишу у свим димензијама
унакрсних перцепција

* * *

Недостаје ми твоја масажа
жено без лица
памтим ти врхове прстију само
мала огњишта без историје

Осим у прстену сунчевог заласка
сасвим жућкастог
жено са плаже сасвим случајна
као што сам случајан и ја

У овим речима (малим балеринама)
које не умем да подигнем
а камоли да завитлам у ваздух
у којем увек има простора

За пируету што се на земљу враћа
у починак пилића чије су
главице мекане и влажне
као роса код Хомера

* * *

„Nunca te olvidaré“ –
како је лако рећи
а опет у лажи тог тренутка
крије се истина зрнца
коју птичица кљуца
с оне стране језика
те стога шармантна
као оне глумице
из црно-белих филмова
голубице данас већ мртве
које никако да заборавим
у шуми њихових подвезица
и доњег веша од свиле
под којим топло лето ме зове
на оне исте обале
где више нема ни мене ни тебе
„Nunca te olvidaré“

* * *

Твоје непознавање света
нимало не смета
лепоти твога тела
на којем нема ничег
од Коко Шанел
ничег од *imitatio Christi*
зато нека те звезде
служе ревносно
и новац из џепова
Колумбових унука
који су овде („овде“)
дошли да се одморе
од својих открића
што имаш их у малом
прсту голог ти стопала
(острва)

* * *

Запис пун светлости
јер је записан на плажи
и у њему дим кохибе

Час на једну
час на другу страну
као барка на води

Удовица што крстари
преносећи со и шлагере
од једне до друге обале

„O sole mio“ на пример
„На живу рану“ на пример

АБАКУА

Не – не желимо да нам дајеш новац
чак ни да волиш наше песме
или наше жене (ни ми их не волимо)
желимо само да овде будеш са нама
кад сунце нема милости
и да онај који то не издржи
буде сахрањен по обичају старом
бити један од наших веома је лако

* * *

О морске алге (сестрице водених ходника)
Ваш додир уноси језу у капиларе табана
Превише мекоте (компромиса) делује као
Одлагање потопа – зар је то ваша функција?

Тај додир („додир дадиље из боље куће“)
Рекао би неко из боље куће а мени остају
Мале пиране без гаћица које би да ми нешто
Шапну у љубичастим дубинама

Јер залазак сунца је јастук свилени
На који свако може положити главу
Као што камичак („жабица на води“)
После пируете одлази у дубине

Да сретне своју браћу и сестре
Оболеле од хладних струја
(Које одлазе куд им се ћефне)
Ах како сви ти каменчићи с дна

Желе да опет буду на сунцу
Зато и гаје по једну змију у срцу
Јер змија је водич стари и бесплатни
Који нас враћа у дане када смо ходали боси

Па уплашени од њеног отрова каменом је дотукли
Бежећи потом кукавички у кућу
Да у њој сањамо море што уз степенице се пење
Као мирис пржене кафе (оне бразилске)

САДРЖАЈ

Ноћни разговори у Торонту	5
Детроит у години новчаног краха	6
Malamatina	8
Нови нараштај	10
Лампе од хималајске соли	11
Канађанин, пореклом Србин, планира пут	12
Калифорнијска прича	13
Узми све, колико хоћеш	15
Православно гробље (Торонто)	16

II

Ритуали	19
Канадске разгледнице	21
* * * (То су били дани –)	24

III

Нови завет	31
Брдо	32
Несаница	33
Queen's park	34
Овде	35
Торонто, 3 сата ујутро	36

Шта ће рећи	37
Венеција	38
Сусрет	39
Светлост је рекла	40

IV

Томбола	43
Ибар	44
Вуновлачара	45
Цавтат	46
Лето у провинцији	47
Предео	48
Страшило	49
Догађај века	50
Похвала полигамији	52

V

Центар	55
Порука	56
Кошуља	57
Основна школа	58
Тешка времена	59
Национални програм	60
Рат и мир	61
Тренутак	62
Љубавна	63
Демон	64
Предосећам	65

VI

Традиција је оно што изаберемо	69
Велики језици	71
Обећана земља	73
Феминисткиња	74
Има већ неко време	76
Састанак групе Г20 у Торонту („Сине, не бој се, неће ти чика ништа“)	78
Анти-сусрет у Торонту (пре више година)	80

VII

Писмо сину	85
Вођа-избавитељ	87
Мед	88
Кокин аманет	89
Очи отворене	90
Повратак ратника	92
Мускат у Торонту	93

VIII

Шта још?	97
Низводна посла	98
Савети српском песнику	100
Граница	102
Код курвамиле, на канабету	103
А после, ходник	104
Нека, хвала	105
Закон физике	106
Песник у даљини	107

IX Кубански дневник

У подне, поред гробља пролазећи, у чези	111
* * * (Уђох у локални аутобус)	112
* * * (Недостаје ми твоја масажа)	114
* * * („Nunca te olvidare“)	115
* * * (Твоје непознавање света)	116
* * * (Запис пун светлости)	117
Абакуа	118
* * * (О морске алге сестрице водених ходника)	119

Небојша Васовић
НЕКА, ХВАЛА

издавач

Културни центар Новог Сада
Католичка порта 5, Нови Сад
тел: 021 528 972
факс: 021 525 168
e-mail: info@kcns.org.rs
www.kcns.org.rs

за издавача

Др Андреј Фајгел

ликовни уредник
Маја Ердџанин

лектура

Сања Вулетић

припрема

Владимир Ватић

шtamпа

Сајнос, Нови Сад

тираж

300 примерака

CIP – Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

821.163.41-1

ВАСОВИЋ, Небојша

Нека, хвала / Небојша Васовић. – Нови Сад : Културни центар Новог Сада, 2014 (Нови Сад : Сајнос). – 128 стр. ; 19 см. – (Едиција Џепни анаграм)

Тираж 300.

ISBN 978-86-7931-393-5

COBISS.SR-ID 288512263